

ny värld i bild

TIDSKRIFT FOR MORALISK UPPRUSTNING

TIDSKRIFT FÖR
MORALISK UPPRUSTNING

Utgives av IDÉ och KULTUR
Utkommer en gång i månaden

Nr 3 — 1970

I redaktionen
Finn Harald Wetterfors
Jan Franzon
Gunnar Wieselgren
Lennart Sjogren ansvarig utgivare

Nordiska medarbetare
Einar Engebretsen Norge
Keld Jørgensen Danmark

PRENUMERATIONSPRIS per år
(12 nummer)

Sverige kr 20 —
Danmark dkr 25 —
Finland mk 17 —
Norge nkr 25 —

SVERIGE

Sveavägen 34 VI 111 34 Stockholm
Postgiro 70 61 90 - Tel 08/10 34 56

FINLAND

Postgiro 11 20 95 Helsingfors

NORGE

Sophus Lies gate 5 Oslo 2
Postboks 1243, Viken Oslo 1
Postgiro 12 579 - Tlf 56 34 14

Fotografier och teckningar med till-
stånd av

Sid 1 — Borje Ronnberg 4 — New
World News 5 — F H Wetterfors 6
— Wetterfors 7 — Sv Dagbl Jan
Bjorsell 8 — Ronnberg 10 — Lars
Rengfelt Allison

© NY VARLD I BILD

Tidskrift för Moralisk upprustning

Tryck Br Tengs Oslo

Omslagsbilden

Kiruna-truckarna gör namnet på Sveriges nordligaste stad kant världen över. De representerar inte bara en produkt på höjden av teknisk utveckling. Har kommer från Norrland en component för ett nytänkande i industriell målsättning. Truckarna är också resultatet av ett företagsdemokratiskt experiment. Artikel s 7—10

Norrland

På annat håll i detta nummer berättas om norrlandsk uppfinningsrikedom, seghet och tro på Norrland och dess möjligheter. Finns det kanske mycket mera sådant kapital gömt både i de norrlandska naturtillgångarna och i människorna?

Vi behöver glesbygdsutredningar, lokaliseringspolitik och en frank diskussion om vad som bör förbättras i LKAB och andra företag. Men diskussionen i TV, press och radio behandlar för det mesta Norrland som ett problem. Är inte vad som nu behövs en ny installation till Norrland, där vi en gång för alla blir klara på att Norrland först och främst är en tillgång och inte ett problem?

Vi skulle ha varit fattigare utan samekulturen

Vi skulle ha varit fattigare utan den laestadianska väckelsen som vände en försumpad och försummad landsända till tro på Gud och till tro på människornas egna möjligheter att förändra sin miljö

Vi skulle ha varit fattigare utan malmbansrallarna, utan gruv- och skogsarbetarna, utan nybyggarna som slogs med en motståndig natur tills den gav sig

Vi skulle ha varit fattigare utan de män och kvinnor som mot alla odds satsat på industrier i Kiruna, Tarendo och andra platser

Nu är det nog inte bara stockholmarna och andra sörmlänningar som är benägna att göra Norrland till ett problem. Somliga norrlänningar medverkar genom att så helt koncentrera sig på sig själva och sina egna svårigheter att de glommer en värld med mycket värre problem än de varsta härhemma

Är det inte på tiden att en del norrlänningar blir mera medvetna om vad de kan bidra med till att lösa det övriga Sveriges problem, och att en del sörmlänningar börjar öppna sig för vad Norrland har att ge?

Rajmohan Gandhi

Att förändra människor

Kongressmedlemmen var ivrig, som många människor är när de gripits av politisk kapplopningsfeber. Han frågade mig «Vad tänker du om den politiska situationen i landet?» Eftersom han tydligen var sprickfärdig att låta mig få höra hans synpunkter, besvarade jag hans fråga med att säga «Ja tack, låt mig höra.» Och det gjorde han under de närmaste tjugo minuterna.

Jag talar nog fortfarande ofta för mycket, men jag har med åren lärt mig inse värdet av att låta den andre tala och ännu mer att lyssna till honom med odelat intresse, inte huvudsakligen för att spara energi eller «för att gå i egna tankar.» Att lyssna helhjärtat, har jag upptäckt, är absolut nödvändigt, om jag skall vinna någons förtroende, och det måste jag om jag vill bli hans vän, och det måste jag om jag vill hjälpa honom att finna sin bestämelse.

Tre steg

Många av oss utgår automatiskt från att våra vanners och bekantas karaktärsdrag inte kan förändras. Där tar vi fel. Människor kan förändras, även politiker, och livsförändring är en konst vi alla kan lära oss och hålla på att lära oss.

En amerikan vid namn Franck Buchman, som dog 1961 vid 83 års ålder, var en av sin tids stora livsforvandlare. För dem som frågade berättade han om sitt trestegsprogram.

Steg nr 1 är att ta människor en i sänder. Liksom ovannämnda

parlamentsledamoten är många av oss ivriga att få en krets åhörare. Personer med stralande idéer har ofta en benägenhet att lägga ut texten inför stora församlingar utan att knyta varaktig kontakt med några enskilda individer. Buchman jämförde det med att sätta sig att arbeta med en ögonspecialist som försöker bota en ögonsjukdom genom att droppa medicin från ett fönster i femte våningen på en hop patienter nedanför.

En verklig själsläkare skulle naturligtvis behandla en i taget. Han skulle lyssna, bli intresserad av det som intresserar hans patient och vinna hans förtroende.

Steg nr 2 är att tala om för honom vad du varit för en. Man beundrar men undviker oförvitliga karaktärer, som inte förråder några tecken på nuvarande eller tidigare personliga svagheter. Människor som subtilt eller klumpigt antyder sina framstående egenskaper blir inte ens beundrade.

Men den som är ärlig om sina fel och områden i sitt liv, där han fortfarande frestas att vara självisk, kommer att finna att människor skockas omkring honom. Inte den som talar för adelt eller gör sig för klok, utan den som lägger av att bluffa, vacker intresse.

Ur egen erfarenhet

Det är underligt att inte fler av oss förstått det praktiska värdet av att vara beredd att låta en annan person veta hurdana vi var och är. Med den installationen

skulle det vara lättare att vinna framgång både i politiken och affärslivet. Många som plågas av enkla, fast försmådliga synder, lider under foreställningen att de tillhör en liten minoritet. När de hör dig säga att du också har haft liknande problem, blir de lättade, och det kan vara början till seger.

Gör inte exhibitionistiska oförliga bekännelser. Det är inte troligt att folk ger dig sitt djupa förtroende, om du sysslar med sådant. Men var inte för stolt att komma med något ur din egen erfarenhet, som kan hjälpa din vän. Naturligtvis är det fel att namnge eller dra in andra, även om de hade sin del i upplevelsen.

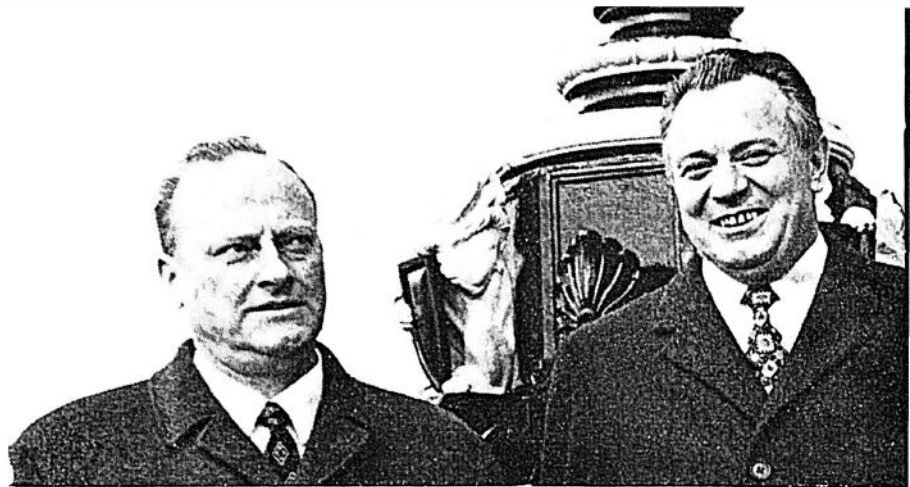
Vack hoppet

Steg nr 3 är att låta den andre veta att det finns ett svar. Villigheten att tala om din synd är vardelos, om du fortfarande sitter fast i den. Om du kan säga att du har hatat, men att Gud har lyft bort ditt hat, att du brukade stjäla men slutade (och helst att du lämnade tillbaka pengarna), att du hade dorren öppen för smutsiga tankar och dagdrommar, men att du nu genast sparkar ut dem, då vacker du hopp hos honom att kunna segra över det som han ligger under för.

När den andre berättar saker som han sagt till få människor förut och frågar om han kan bli fri, då är du inte långt ifrån att förändra honom. Din uppgift är då att hjälpa honom att hata sin synd,

Forts s 12

Utsträckt hand från land till land

Dr Karl Mitterdorfer och senator Peter Brugger från Sydtyrolen utanför Nordirlands parlament Stormont i Belfast

I Belfast i Nordirland är bombexplosioner nära nog en daglig foreteelse. Sex stora bombexplosioner ägde rum på en vecka i mitten av februari. Ungefär samtidigt satt katolska barrikadkampanjer till bords med riksdagsmän och stadsfullmäktigeledamöter från både regeringsparti och opposition, katolska likaval som protestantiska präster, affärsmän och studenter. Anledningen till att politiska motståndare på detta sätt kunde motas under samma tak var att Nordirland fått besök av två kända politiker från ett annat av Europas oroliga horn — Sydtyrolen.

«Era problem är i grunden så förbluffande lika våra egna», sade dr Karl Mitterdorfer, som representerar Sydtyrolens folkparti (den tysktalande befolkningen) i parlamentet i Rom, när han talade tillsammans med sitt partis vice ordförande, senator Peter Brugger. «Vi har redan genom att sätta oss in i er situation lärt oss en hel del som vi kan dra nytta av», fortsatte Mitterdorfer. «Det slog mig vad en man som jag motte har sade 'Ingen kan ta ifrån oss rätten att vara ansvariga för vart land'»

Sedan Mitterdorfer tecknat den historiska bakgrunden till konflikten i Sydtyrolen sade han, «Vald är ingen lösning. I Sydtyrolen bemöttes vald med vald. Valdet utvecklades som en spiral. Manga dodades och det blev mån-

ga tragedier. Jag insåg i denna situation att vi måste finna ett annat sätt att lösa problemen på. Människor förstod att problemen måste lösas genom förhandlingar. Men inte ens de bästa lagarna är i och för sig tillräckliga»

Den 22 november förra året accepterade vårt parti den paketlösning som lagts fram av den italienska regeringen. Jag har ett personligt ord att säga om just denna sak. För två år sedan kom jag för första gången till Caux (Moralisk upprustnings konferenscentrum i Schweiz). Jag reste dit, eftersom jag tyckte att vi behövde hjälp. Hela mitt perspektiv vidgades där. Vi är ett bergsfolk. Ibland tycks bergen skymma perspektiven. Det var en marklig upplevelse att personligen lära känna situationen på andra håll i världen. På många håll tycktes man tvärtom vara i större behov av hjälp än vi var. En del av dem vände sig faktiskt till oss.

Jag beslutade att göra vad som stod i min makt för att skapa nya förhållanden. Det gällde att axla ett ansvar som gick utöver våra egna intressen, att ge upp våra egna rättigheter, för att därigenom ha möjlighet att förverkliga en malsättning som vi skulle kunna dela med var motpart.

Min andra erfarenhet i Caux var att jag insåg att en förändring måste komma till stand. Det är lätt att begära förändring hos den andre. Men det viktiga är att

själv inse sitt ansvar. För min del ledde detta till att några av oss fick ett samtal i Rom med dåvarande partisekretären för Italiens kristligt demokratiska parti, Piccoli. Han erkände under detta samtal att fel även begåtts på den italienska sidan. Detta upprepade han offentligen i parlamentet. I och med detta skapades faktiskt genast bättre relationer»

Mitterdorfer vände sig till senator Brugger och sade: «Som exempel kan jag nämna senator Brugger som leder oppositionsgruppen inom vårt parti. Det har tidvis varit mycket skarpa motsättningar mellan oss, när det gällde om vi skulle acceptera denna paketlösning. Denna motsättning hotade att astadkomma bestående skador. Men under mitt senaste besök i Caux skrev jag en dag i min anteckningsbok att jag skulle tala med senator Brugger. Det var nödvändigt men mycket svårt. När jag övervägt min egen situation hade jag nämligen upp-täckt att jag bar på en hel del avundsjuka mot dem som var duktigare och hade mer framgång än jag. Efter att ha tänkt på det länge och uppskjutit det flera gånger fick jag antligen detta samtal med senator Brugger. Jag bad om förlåtelse för de oriktiga ting som statt emellan oss. Jag vill inte överdriva vilken inverkan en sådan nyvunnen personlig kontakt hade i sammanhanget. Men

Forts s 14

Rektor Sven Masen från Västra Frölunda vid Göteborg och hans fru Hilborg gör för en insats i Indien tillsammans med sin dotter Eva och ett hundratal andra europeer. De arbetar med indier som gått in för att ge det indiska folket ett motiv för att själva ta itu med korruptionen, splittringen och apatin, som hindrar en snabb utveckling av landet. Sven och Hilborg Måsen inbjöds till Indien av chefredaktör Rajmohan Gandhi. I vardagslag är han rektor för ett rektorsområde med tre skolor, 110 lärare och ca 1800 elever, hon är föreståndarinna på halvtid vid en skolklinik. Innan de reste, svarade de på några frågor.

— *Vad väntar ni er av den här resan?*

H M — Jag tänker på den välfärd vi reser från och hur denna välfärd byggts upp här i landet. Jag känner mig tacksam för den. Men i den situation vi kommer till måste vi ha något mer att komma med. Jag tänker på den mänsklig- het, den formaga till gemenskaps- skapande, som vi mott hos indier här i Sverige. De har en familje- kansla som sträcker sig också utanför den egna familjen.

S M — Jag skrev i min ansökan till skolmyndigheterna bl a att jag ville åka till Indien för att jag ville se vad det fattas för ett komplement till den materiella hjälp som vi ger till länder som Indien. Hur man kan undanröja de hinder som gör att vi verkligen när dem som skall ha hjälpen.

— *Det är alltså en studieresa ni gör på sätt och vis?*

S M — Utan tvekan är det en högst väsentlig studieresa, samtidigt som jag vill vara med och ge så mycket jag kan.

— *Vad är det som ligger bakom resan?*

S M — För mig personligen är den ett logiskt nästa steg. Den har förberetts sedan två och ett halvt år tillbaka. Det började egentligen med att jag träffade Rajmohan Gandhi vid en lunch på en konferens i Schweiz. Dagen efter tänkte jag att vart hem skulle vara öppet för utländska studenter

Ett logiskt nästa steg...

Rektorspar berättar för Finn Harald Wetterfors
om sitt engagemang för Indien

Och utan att vi har gjort någonting egentligen har det strömmat sådana genom vart hem de senaste två åren. Vi har åtminstone femton färgade vänner, som vi står mer eller mindre nära. Och några har vi verkligen fått hjälpa.

— *Vadfrån kommer de framst?*

S M — Indien och Pakistan man även Afrika.

H M — Och det är bl a en pakistansare som hjälpt oss ekonomiskt för att vi skulle kunna klara den här resan.

— *Att lösa Indiens problem är ju ingen liten uppgift, eller hur?*

S M — Ja, inga mänskliga påfund kan klara upp Indiens situation idag, såvitt jag kan se. Utifrån det jag läser, verkar det hopplost med de försök som gjorts

på mänskligt sätt. Guds mirakel måste till för att en förändring skall bli möjlig. Det kan ske genom människor som söker och får vägledning från Gud. Hur det skall gå till. Och den lilla bit som vi kan bidra med, den vill vi vara med om.

— *Ni tar ju bada ut er semester för att kunna göra den här insatsen nu. Vad har reaktionerna varit i skolan?*

S M — Jag har bara mott positiva reaktioner.

Vi är en del av världen

— *I skolplanerna talas det mycket om att man skall uppfostra eleverna till att ta ansvar för större delar av världen. Men det*

Sven Måsen och hans fru Hilborg kopplar av en stund i göteborgshemmet med yngsta dottern Elisabeth före avresan till Delhi.

Sven Måsen leder tre skolor från sin rektorsexpedition i Västra Frolunda

talas ganska litet om att lärarna skall göra det själva, att det är en fortloppande förändring också i lärarnas inställning som måste till. Men om den sker så har de ju inte bara principer utan också personlig erfarenhet att ge vidare.

S M — Ja, en av de värdefullaste saker som jag kan få med mig tillbaka är inspirationen att ge vidare vad vi kan göra i dessa länder. Det är en dröm som jag alltid haft — att så mycket som möjligt kunna formidla till mina elever att vi inte lever för en karriär och en fin framtid här i Sverige utan därför att vi är en del av världen och har en del av ansvaret för den.

Jag skrev också i min ansökan att jag ville träffa skolfolk där på alla nivåer och formidla kunskap om vart vi har nått men också försöka formidla de principer som en akta demokrati vilar på.

— Och vilka anser du det vara?

S M — Ja, det står faktiskt i var skolstadga — respekten för sanning och rätt, människolivets okränkbarhet och människans egenvärde. Generaldirektor Orring sade ju också nyligen att dessa är de fundamentala sanningar vi bygger skolan på. Det gäller bara att förverkliga det ansvar som följer med demokratin, även i skolan.

— Är det något vi har uppnått i svensk skola av speciellt positivt

VARDAGSVINKELN

Att arbeta på en lekskola är fascinerande och larorikt. Under de två senaste månaderna har jag lätt kunnat ett 40-tal fem- och sexåringar på en lekskola i Västerort. Det som mest slog mig när jag kom dit första gången var att alla var så olika och att de redan var utpräglade personligheter. Jag kunde se på många av barnen att om de fortsatte i samma utveckling, skulle de om tio år ha många problem att brottas med. Mitt enda medel att hjälpa dessa barn var vad jag skulle komma att säga till dem och mitt sätt att umgås med dem. En sexåring är mycket känslig för vad man säger, så det är inte alltid så lätt att få rätta på saker och ting när det gått galet.

En flicka ville ha fernissa till några leksaker. Hon röt till mig:

— Far jag fernissan!

— Varför ryter du till mig? frågade jag.

— För jag får ju aldrig fernissan, fick jag till svar.

— Nej, det är klart att du inte får den när du ryter så. Jag är inte van att bli tilltalad på det sättet. Vad säger man?

varde, som du skulle vilja formidla till Indriens skolor?

S M — Det som slår en mest i en svensk skola idag är den oerhorda frihet och öppenhet som eleverna har gentemot lärarna och även mot skolledningen. De har fullt förtroende för att komma in till mig och lägga fram vilket problem som helst. Detta är den största framgången i jämförelse med min egen skoltid. Sedan är just detta en väldigt svar grans att hålla för somliga. Det kommer ju problem också, men jag tror att vi aldrig kan gå tillbaka till det gamla igen i det här landet.

Flickan blev svarslös och så trevande.

— Kan jag be att få fernissan?

— Javisst skall du få den.

Från den stunden har flickan inte brukat skrika till mig på det sättet hon alltid gjort förut.

En del andra flickor i gruppen brukade vispa skum av diskmedel. Så har jag lat det från två med visp och pyts i handerna.

— Froken skum!

— Vem är froken Skum? frågade jag.

Flickorna tycktes inte förstå vad jag menade, men en tredje flicka bredvid skrattade.

— Hur säger man? försökte jag på nytt.

Fyra stirrande ögon och två öppna munnar fick jag till svar. Jag frågade den tredje flickan om hon visste hur man sade.

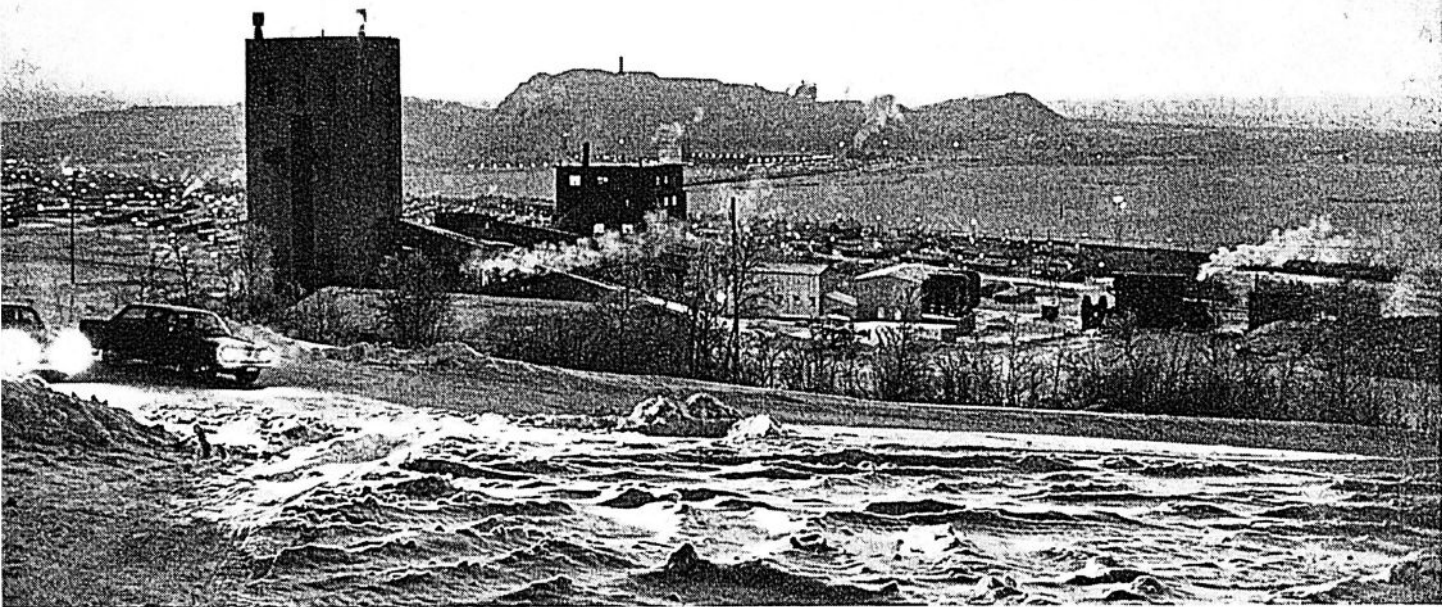
— Froken kan jag be att få skum?

— Ja, just det. Kan ni säga det nu?

Det var fortfarande alldeles tyst. Den tredje flickan upprepade vad hon sagt. Efter det hackade flickorna fram — Froken kan jag be att få skum — som om de sagt något liknande för första gången i sitt liv.

Man blir litet betänksam och undrar om föräldrarna till dessa barn har några uppfostringsnormer eller ger efter för allt. Genom att låta barnen säga tre enkla fraser — «Var snäll och » eller «Får jag be om », när de vill ha något, «Tack», när de fått något, och «Förlåt» när de gjort något galet, kan man i en lekskola som denna få in en helt ny anda och trivsel bland barnen. Det kan ta lång tid men man bör aldrig ge upp denna kamp mellan gott och ont som alltid finns överallt.

Ingrid

Människan i centrum — export från Kiruna

Mannen bakom Kiruna-trucken intervjuas av civilingenjör Lennart Sjögren

Kiruna är efter de senaste månadernas handelser Sveriges kanske mest omskrivna stad. Alla känner svarigheterna i den stora gruvan där.

Men Kiruna är inte bara LKAB. Det finns annan industri där också. En av de mest dynamiska industrierna, som nu häller på att erövra världen för namnet Kiruna, är Mining Transportation Co AB, tillverkare av Kiruna-trucken.

Ragnar Muotka, 41, och Torsten Henriksson, 42, heter ledarna av detta bolag som är ett team. Muotka är VD och Henriksson, på vars geniala konstruktioner företaget bygger, är teknisk direktor.

Detta är företaget som det är något visst med. Hit, långt norr om polcirkeln, kommer den enda delegationen efter den andra från alla delar av världen. Då en marockansk grupp gett sig av, anländer en sovjetisk med en minister från regeringen i spetsen, och då kanadensarna blivit väl omhandtagna tar man emot tjeckerna. Och då

man upptäckte att ingen i Kiruna tog hand om de nordiska journalister som bevakade strejken, bjöd man dem allesammans på middag och till att besöka den nybyggda fabriken.

Typiskt är att överst i den nya kontorsbyggnaden, som lanets hovding Ragnar Lassinantti invigde vid firmans 10-årsjubileum i somras, har man inrett inte bara gästmysal och bekvämt samtalsrum utan också hypermodern bastu för alla gäster. Och utanför landar jetplanen från Stockholm, medan Kirunavaaras karakteristiska profil tronar i bakgrunden.

Mänsklig kvalitet avgörande

Det förs en kamp i firman. Det förs en kamp att föra firman framåt, trots kreditvarigheter, internationell konkurrens och försök till dominans från både finanshall och annat håll. Men det förs också en kamp för Norrland, för att folket i norr skall ha en

chans att skapa sin framtid i den bygd man älskar och tror på. Och det förs en kamp om arlighet och rena motiv skall harska inom industrin, antingen den är socialistisk eller kapitalistisk. Och därför för man en kamp för varandra i firman — samtalstenen är hjartlig men full av utmaningar. Man är inte imponerad av fina examina, det är människans kvalitet som är avgörande — och den kan alltid förbättras.

Kiruna-trucken skapades då Kirunagruvan på allvar skulle gå under jord efter att tidigare ha varit dagbrott. Henriksson hade då varit chef för underhållet av gruvans transportfordon och erbjöd sin idé till LKAB som dock avböjde. Det var då Mining Transportation Co kom till. Nu har man exempel på att efter introduktionen av Kiruna-trucken kostnaden per ton malm reducerats med 27 % och per ton gråberg med ända till 80 %.

— Vad var ledstjärnan när ni

startade Mining, Ragnar Muotka, fragar jag

— Tillverkningen av tyngre transportfordon lag helt i handerna pa amerikanarna, sager Muotka Vi tyckte att med den erfarenhet som sarskilt Torsten Henriks-son hade skulle vi kunna bygga ett fordon som kunde konkurrera bade i kvalitet och pris Vi behover i den har landsandan en langt mer differentierad industri som kan sysselsatta folk Vi ville gora en insats och prova något nytt

Stannar i norr

— Det lar nu kosta er 5000 kr extra per truck att bo har uppe Har ni aldrig overvagt att flytta soderut?

— Vi ar fodda har i Norrbotten och vi tror att man kan driva ett foretag ekonomiskt har Men da maste synen bli forandrad pa dem som sitter och bestammer nere i Stockholm Vi har haft erbjudanden att flytta soderut, men om vi gjorde det skulle man kunna saga «Titta, dom borjade dar uppe men var tvungna att flytta soderut» Och det vore oriktigt for var landsanda att gora sa Med de underleverantorer som gor delarna till vara truckar sysselsatter vi 200 arsarbetare i Norrland

Mining var mycket snart ute pa exportmarknaden — redan den tredje tillverkade trucken såldes till Frankrike Nu går 60 % av produktionen på export, en vasentlig del pa ostblocket

— Kan ett svenskt foretag overtyga kommunistiska lander om att något annat an krass profit kan leda industrin i den vasthga varlden, blir nasta fraga

— Absolut! sager Muotka Forst och framst galler det att behandla manniskor fran ostblockslanternas som manniskor Ens satt att upptrada foljs mycket noga, misstanksamt kanske manga ganger, men om man kan gora det på ett akta satt kan man vinna respekt också for en annan livsfilosofi Vara forsta kontakter i dessa lander ar lika frascha och goda som i borjan trots alla problem man

har nar man gor affarer och forsoker halla ett gott renomme for produkten Våra relationer har satts på prov men hallit valdigt bra

Har en liten historia Mining of-fererade en gång truckar till ett ostblocksland till ett hogre pris an vad koparna erbjod sig att betala Vid besok i deras gruvor fann man att arbetarna hade mycket daliga arbetsforhallanden Da man slutligen vann ordern till det offere-erade priset, overlamnade man skillnaden mellan detta och kopar- nas erbjudna pris till att användas till en forbattring av arbetsfor- hallandena

— Vad ansor Du ar det viktigast for en foretagare under 70- talet?

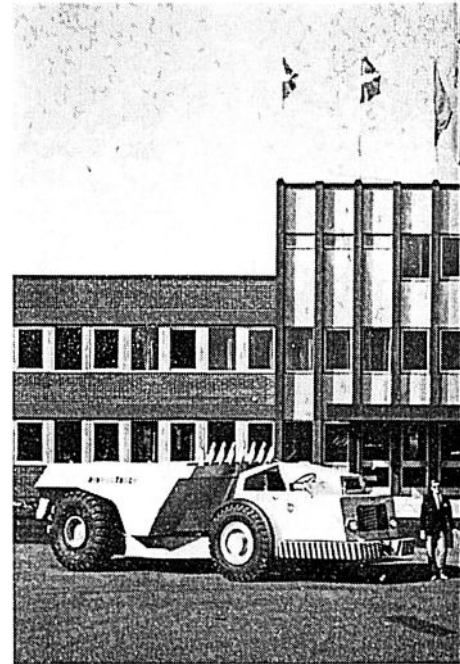
— Att ha en atmosfar i fore- taget och i relationerna till andra foretag som gor att en dialog kan pagå Vem som helst skall kunna komma och tala om sina problem Pa så satt kan vi bygga upp ett fortroende mellan oss som indivi- der Man behover inte alltid vara misstanksam att har ar det fraga om en ny giv i affarer — det kan finnas andra intressen som man soker en kontakt pa Affarer ar i alla fall en ganska liten del av en manniskas liv, om an nodvandig och det finns så manga andra saker i livet, som vi ofta glommer

Torsten Henriksson ar fodd i Vittangi, nagra mil fran Kiruna och ar en akta bygdens son Pa modernet ar han slakt med arbets- givargeneralen Bertil Kugelberg I borjan av 50-talet deltog han i en av LKAB s delegationer till Moralisk upprustnings varldskon- ferenser i Caux

— Na, Torsten Henriksson, Du har stundom framha'llt att Caux varit en modell for Dig da Du ut- format Mining Vad menar Du med det? fragar jag

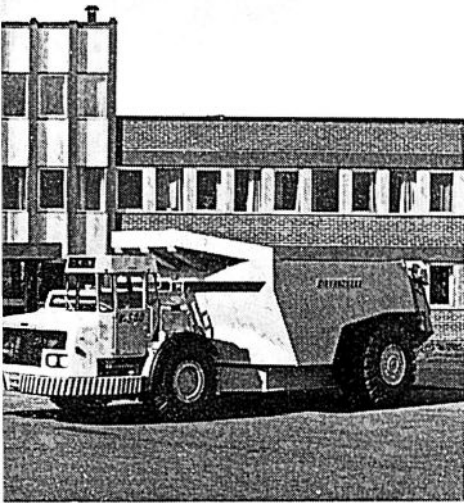
— Nar jag forsta gangen kom till Caux upplevde jag en atmosfar som forvanade mig Jag fann det meningsfullt att oppna mig om mig sjalv for vissa manniskor och mitt eget inre kom i ordning

— Det satt Caux drevs pa var en bild av hur ett foretag borde

Vid Mining Transportation Co s 10-årsjubile- som ligger ett stenkast från Kiruna flygfält den ytterligare «smyckats» med två nya Ragnar Muotka (t v) och tekniske direktor sin av dem, den sista och den forsta mod- delar av varlden 60 % av produktionen gä

En förra året invigdes det nya huvudkontoret, av landshövding Lassinantti. Ovan har fasadtemplarna av Kiruna-trucken. Nedan har VD:n Torsten Henriksson tagit befälet över var en. Från Kiruna går truckarna ut till många på export.

drivas, tyckte jag. Jag glommer aldrig hur jag tillsammans med en vän från Kiruna försökte tränga igenom vem det var som satt där bakom och styrde det hela. Hur man än forskade fann man ingen sådan, utan det var verkligen ett lagarbete som fungerade på ett enastående sätt.

— Alla var inriktade på att under ledning från sitt eget inre göra det man fann vara viktigt för situationen. I stället för att ha en verkställande direktör kan man säga att alla var VD, samtidigt som de även var arbetare. Kände de ansvar i en viss situation var de så modiga att de tog ansvar och blev VD i den situationen. Å andra stället sig som arbetare, för att i nästa ögonblick kanske få ledning om att ta ansvar för en ny situation. Det var så samhället där fungerade.

— Caux är också ett «foretag» med världsperspektiv. Av det lärde jag mig till exempel när vi började med Mining att inte vara rädd för att gå utanför gränserna utan våga se foretaget i relation till hela världen.

— Jag för in samtalet på den debatt som pagar, inte minst i Kiruna, om hur människan skall få plats i produktionen, att införa mänsklighet i industrin. Vad är Din erfarenhet, fragar jag Henriksson.

— Det gäller att se behoven, och dem kan alla se och upptäcka, inte bara chefen. Därför förstar jag inte resonemanget en chef ofta för om en arbetare — «det där begriper han inte!» En arbetare kanske förstår den verkliga problematiken betydligt bättre än en direktör, men han kan aldrig uttrycka det på ett sätt som överensstämmer med det språk direktören talar. Direktörerna säger att det där begriper inte arbetarna därför att vart samhälles synsätt är att den intellektuelle, den teoretiske, är den som har förståndet, men praktikern, han gör bara jobbet, han kan inte förstå någonting.

— För mig är det alltid så att om jag överfört en sak på rätt sätt till individerna så får jag också ett

svar av dem. Och om jag kan tolka det svaret rätt så kan jag ta dem med in i problematiken så att de känner sig medansvariga. Och om vi vill lösa problemet på ett riktigt sätt så måste vi alla ge våra tankar om det. Då får vi kanske en impuls till en aktivitet som tjänar ett större syfte. Vi får styrka bakom vårt handlande och större slagkraft bland en grupp människor som annars kanske skulle ha hamnat i en inre strid.

Tala svenska

— Ni har ju, papekar jag, en icke föraktlig intellektuell kapacitet på Mining — det visar till exempel era konstruktioner. Hur är relationerna mellan praktikerna och de intellektuella i foretaget?

— Vi har lancerat uttrycket «tala svenska» bland våra ingenjörer, säger Torsten Henriksson. Kan ni inte meddela er på ett sätt som praktikerna förstår, har vi sagt, så är det något fel. Det har länge varit en prestigekamp, men idag tror jag att båda parter är tacksamma för varandra.

— Det lagarbete som Du skisserar är tydligen en ganska fri form. Får vi se det på Mining? Urartar det inte i självsvald?

— Om man ser vart foretag som sadant, så har det fungerat. Vi har en produkt som många sade var omöjlig — den är för tung, för invecklad för att tillverkas här uppe. Bara för någon vecka sade ett statsråd «Allt vore väl bra om bara inte produkten lagdar uppe!» Och det samtidigt som regeringen håller på att lösa norrlandsproblemet, som man säger!

— Men det har fungerat — och inte på grund av någon intellektuell kapacitet, för vi har inte blandat in folk med högre studier förän vi sett att vi behövt dem. Vi har samma problem som andra, kreditproblem, personalproblem. Vi har gett den enskilde möjlighet att prestera det maximalt möjliga och vi har inte styrt individen ut ur ansvarstagande.

Att Mining tankar på människorna visar också deras konstruktioner. Allt är genomtänkt för

Fjälltur i Dalarna

Ett ovanligt initiativ att förena skidåkning i fjällterräng och ideologisk träning samlade 50-talet ungdomar och familjer under stockholmsskolornas sportlovsvecka 14–21 februari. Under temat Kurs mot framtiden behandlade man aktuella frågeställningar i arbetsgrupper och temakvällar. Bland inbjudna specialister denna vecka i Idre var byrådirektör Nils Karlman i AMS och journalisten Jens J. Wilhelmsen, Oslo. Bland de ansvariga var både studierektor, lärare och gymnastier. En dramatisk läsning av Alan Thornhills pjäs *Spelet* om en biskop framfördes. En arbetsgrupp i dramatik ovade in en läsning av Peter Howards «Vi är morgondagen».

dem som skall använda dem. På den senaste trucken, som avses för fosfatgruvorna i Marocko, är hela forarhytten, inklusive ratten, helt avfjadrad och också försedd med luftkonditionering. Och man har konstruerat avgasrenare för truckarna som betraktas som de bästa i världen. Det leder mig till min sista fråga till Henriksson:

— *Dieseldrivna fordon i underjordsdrift är en kontroversiell sak i gruvkonflikten. Har Ni löst avgasproblemet?*

När jag provar en produkt, svarar Henriksson, frågar jag mig alltid om jag skulle kunna tanka mig att själv sitta på den nere i en morkgruvort. Med det system som används i LKAB i dag med motorer som i många fall spy dieselgaser har jag svart att tanka mig det. Men med vart drivmaskineri och var avgasrenare, omsorgsfullt skotta, i kombination med den allmanventilation som är normal i gruvor skulle jag inte ha någon rädsla för att göra det.

När jag en vintrig morgon bilar söderut förbi Minings vackra byggnader, som är Kirunas farval

Svenska i London

Eva Westling (bilden) från Göteborg befinner sig sedan ett halvar i London. Därifrån skrev hon för kort tid sedan ett brev, som infördes i Göteborgs-Posten. Brevet lydde: 'Jag kommer från Sverige! När jag säger så, tror londonborna att största delen av mitt liv rör sig kring sex! Är det detta mitt hemland med sin höga levnadsstandard bidrar med i en splittrad värld?'

Att tro att vi är ett foregangs-

till resenaren, kan jag inte undga att göra en reflexion. Det finns folk i Norrland som inte bara kunde få denna bygd att fortleva utan också har en kvalitet och livsfilosofi som världens industri behöver.

land och applådera «free love» samtidigt som vi fordömer befolkningsexplosionen. Verkar så snedvridet. Vad vi än upptäcker på sex-området tillfredsställer det ändå inte. Det är svårare att kontrollera ett begär än att leda det. Men att bestämma vad vår energi skall användas till är fascinerande. All vår energi behövs för att bygga upp vår trasiga värld. Och om vi vill ha fred i världen måste vi betala priset av förändring i vår egen personlighet. Världen blir annorlunda först när människan blir annorlunda. Och vart folks uppgift kan vara att bygga broar mellan länder. Jag längtar efter att se djup respekt i människornas ögon när jag säger «Jag kommer från Sverige».

Ren ton av ädel metall

Arkebiskop Simojoki skriver i ny bok av finlandsvan

I dagarna utkommer en bok på finska av framtidne luleåbiskopen Bengt Jonzon Titlen är «Radikaalein ratkaisu» (Den radikalaste lösningen) Det är en kort handbok som samlar biskop Jonzons huvudtankar under rubriker såsom «Demokratins Gud», «Sex — herre eller tjänare», «Kyrkan och normerna»

Har nedan återges ett utdrag ur arkebiskop Martti Simojokis förord till boken

Biskop Jonzon brukade ibland kalla Finland «sitt andra fosterland» Under vinterkriget och därefter horde biskop Jonzon till de mest insatsrika gestalterna i hjälparbetet för Finland Han förmodade genom sina på finska hållna tal och i diskussioner få en vidare kontakt med vårt land än någon annan svensk kyrkoman

Avgörande för Jonzons senaste är — och för hela hans egentliga livsverk — var hans möte med Oxfordrorelsen och dess ledarskap i det internationella arbetet Ansvar för samhället och nationen var analogt med det som beteck-

nade den unkyrkliga rörelsen Kampen mot otro och moraliskt förfall var likaså densamma Men det nya låg i den vidgade internationella utsynen och kontakterna Ny var också den centrala uppmärksamhet, som riktades på att vinna den enskilda människan och den personliga själavården, som i samband med grupporelsen vackte och erövrade dem som kom i kontakt med rörelsen Nu blev Jonzon den verkliga själavården Det hade han varit i sitt kyrkliga ämbete — och nu gav han sig helt under sina emeritår åt denna sak med resultatet att han blev en av de mest kända internationella ledarna i MRA-rörelsen, som grupporelsen utmynnade i Han var oavbrutet ute på resor i olika delar av världen Annu ett par år före sin bortgång gjorde han i detta syfte en årslång färd runt jorden med besök särskilt i Australien, Nya Zeeland och Indien

De här publicerade brottstyckena, sammanställda ur hans tal under de senaste åren kan betraktas

som hans testamente De besitter en ren ton av ädel metall De utmanar samvetet Samtidigt avslöjar de skrymslen var i människan söker dolja sig för sanningens löst Ansvar för andra människor, för samhället, nationen och för hela mänskligheten talar till lasaren De fangar människan

Radikaalein ratkaisu

«Kirjan katkelmat piispa Jonzonin viime vuosien puheista ovat kuin hänen testamenttinsa Niissa on jalon metallin puhtas aani Ne vetoavat omaantuntoon Samalla ne paljastavat ajatusharhoja, joihin ihminen yrittää suojautua valtaakseen totuuden aanta Vastuu toisista ihmisistä, yhteiskunnasta ja kansasta ja koko ihmiskunnasta puhuttelee niiden lukijaa Ne ottavat ihmisen kiinni Mutta samalla ne auttavat lukijaa suunnistautumaan siinä moraalisten ja uskonnollisten kasitteitten hamaryydessä, joka nykyisin vallitsee

«Bengt Jonzonin valittamaa sanomaa meidän on syytä kuunnella»

(Arkkipiispa Martti Simojoki esipuheessaan)

Ett återstår...

Finlands förutvarande statsminister Rainer von Fieandt skriver i Moralisk upprustnings finska tidskrift Nakyma med anledning av Biskop Jonzons bok bl a följande

Under det sista decenniet av Bengt Jonzons levnad, då jag fick bli bekant med honom, vackte hans helgjutna personlighet och uppoffrande verksamhet en djup aktning bland alla dem som kom i kontakt med honom

För ett tiotal år sedan horde

man ibland sagas att Moralisk upprustning vill kampa mot den ateistiska kommunismen

Efter att ofta ha samtalat om denna fråga erhöj jag år 1961 ett brev från Jonzon, i vilket han sade «Moralisk upprustning finns ej till för att kampa mot kommunismen Den är alltid lika nödvändig oberoende av kommunismen Om denna skulle försvinna och den «fria» världen skulle fortsätta sitt liv som nu, utan mora-

lisk upprustning, skulle följden snart bli något annu värre än kommunismen

Jag är glad över att konstatera, att Moralisk upprustnings nuvarande verksamhet i detta avseende helt motsvarar Bengt Jonzons standpunkt

I ett annat sammanhang skrev Jonzon «Endast ett återstår att vi som enskilda, i grupper och som folk handlar i allt, ej enligt det som fruktan dikterar på torgmoten eller skriver i tidningar, talar i radion, viskar i kammaren eller i raddagade hjärtan, utan enligt samvetets övertygelse och i Guds ledning»

Saxat och citerat

EN SAMHALLSGEMENSKAP BYGGER PÅ ATT man kan lita på att ett handslag är ett handslag, ett avtal ett avtal, en lag en lag

Fortroendet för detta innebar för det stora flertalet människor en avgörande trygghetskansla. Det skulle få förödande konsekvenser för samhörigheten inom en nation om denna trygghet skulle svikta.

Olof Palme
i remissdebatten,
DN 22/1 -70

ETT POLITISKT PARTI HAMTAR STYRKA ur att det står på kristen grund, men kyrkan skall minnas att hon inte skapar strukturer utan karaktärer — — —

Kyrkan och en utomordentlig vackelse kan skapa den grund där kristna karaktärer växer upp. Vackelsens folk sjong om landet med «gator av guld», ett nytt Jerusalem långt bortom denna världens tid och gränser. Ändå var det ur deras led som kraften kom till vårt samhälles omvandling. Men allt tyder på att framförallt kyrkans och de kristna samfundens plats i det mänskliga sammanhanget är att förvandla människor och inte att gå direkt på världen.

Gunnar Dahmén,
Svensk Tidskrift,
9/69.

MEN DET VIKTIGASTE I DET HAR SAMMANHANGET är sakert att programpunkten «kritik och självkritik» upphör att vara en programpunkt och i stället blir en anda som tillåter alla medlemmar att ta del i arbetet, var och en med sin unika personlighet.

Sker inte detta uppstår «gruppneurosen», känslan av att man inte kan vara sig själv, när man arbetar i grupp utan att man måste spela en ovan roll som tvingar en att lämna det mesta av sin personlig-

het hemma. Samtidigt får man lätt för sig att det bara är man själv som reagerar så, medan andra i gruppen verkar hemmastadda och oneurotiska. Följderna av detta kan bli dubbelt kannbara. Dels att man inte känner sig hemma i gruppen och börjar langta «hem», det vill säga till de sidor av sin personlighet som man inte vågar visa upp. Dels att man inte torsk tala om för de andra hur man känner sig och i stället anlagger en «politisk» stil som bara har tackning i ens huvud — medan resten av kroppen och själen kopplas bort. En sådan stil och roll orkar många med bara en gång i veckan, varpå dubbelliv uppstår. Öppenhet tycks vara det enda botemedlet mot gruppneurosen. Det personliga måste komma in. Annars kan liv och lara aldrig forenas.

Goran Palm i sin bok
Vad kan man göra
(s 81-82)

MEN PÅ SAMMA SATT SOM EN PREDIKAN OM kärleken i auktoritär, opersonlig ton, kan förneka kärleken, kan samtala om människovärdet, där vi bara intresserar oss för varandras argument och nonchalerar varandra som personer, förneka människovärdet.

Kristet Forum,
Sven Åstrand,
2/70

Att förändra människor... Från sid 3

att lämna den och om möjligt och med Guds hjälp gottgöra den.

När onda lidelser har kastats ut, måste de fort ersättas med goda. Tomrum i hjärtat blir snabbt fyllt av lagre drifter.

Hjälp din vän att finna Guds plan för sitt liv, vilken undantagslöst är större, mer spännande och mer tillfredsställande än vad han själv strävar efter eller hans fru eller föräldrar hett astundrar för honom. Det är lika sant idag som det var för ett par tusen år sedan, att när en människa ger

Gud något, som betyder mycket för henne, så får hon hundrafalt igen.

«Indiens affärsman är individuellt mycket intelligenta. Men 20 eller 30 av dem håller aldrig ihop länge om en sak. De strider om vem som skall vara nummer ett.» Det sade en framstående industriman. Men tank om alla kunde enas om att Gud skall vara nummer ett och att de alla skall lyda chefen!

Ett sant arrangemang kan astadkommas i hem, kontor, fabrik, skola, universitet, parla-

ment och regering. Det rymmer alla de goda egenskaperna hos demokratin och den enda fortjäntan hos diktaturen.

När de som vi försöker vinna, inte genast later sig övertygas eller svarar med en avsnasning, är det bäst att påminna oss att var uppgift är att behaga Gud, inte människor. Talamod är en egenskap och Gud kanske fordrujer ett gensvar från dem som vi har omkring oss, därför att vi saknar talamod och är ivriga att se omedelbara resultat.

(Ur tidskriften Himmat)

Kort nytt

INDUSTRI AR MANSKLIGA RELATIONER

England «Industrin är inte bara en fråga om svar, var, ugnar och datamaskiner, det galler också mänskliga relationer. Det behövs folk som har en lösning på krav och bitterhet i sina egna hem och som kan göra något åt det på sitt arbete.» Yttrandet falldes vid en weekendkonferens i Tirley Garth nära Liverpool med temat «Vart kommer industrin att föra världen under 1970-talet?»

Bland de 200 deltagarna från stål- och bilindustrin, varv och hamnar kan nämnas Les Dennison, byggnadsarbetarordförande i Coventry, direktör John Craig i brittiska stalbolaget och Jim Worthington i brittiska sjöfolksförbundets styrelse

MUTFRITT FORETAGSBYGGE

Indonesien Inga mutor förekom, då man uppförde det första större industriforetaget i Indonesien under Suhartos regim, torrmjölksfabriken Indomilk. Delta omtalade dess chef, direktör Barnes, vid Moralisk upprustnings konferens i Adelaide

INTRESSE I DELHI

New Delhi Musikalen Luta är ut och Moralisk upprustnings internationella grupp i New Delhi har väckt intresse också på högsta ort. Vicepresident Pathak mottog nyligen 25 medlemmar ur gruppen i audiens. Oppositionsledaren i kongresspartiet Nijalingappa hade en mottagning i sitt hem, då också rektor och fru Sven Masen från Göteborgs välkomnades. De är inbjudna av Indiens industriminister och Delhis borgmästare att delta i Moralisk upprustnings aktion. Rektor Måsen hävdade, att «vi förråder ungdomen, när vi inte ger den absoluta normen». Nijalingappa yttrade «Vi behöver ta itu med människans natur. På den grunden kan vi bygga en ny värld.»

På inbjudan av ärkebiskop Athaide besökte Moralisk upprustnings grupp Agra som en tid skakats av studentoroligheter. Med kort varsel samlades över tusentalet, bland dem 300 studenter. De hörde Martine Algrain, som deltog i majupproret i Paris, tala om en radikalare revolution än våldets

En internationell konferens med tyngdpunkt på

«hem, skola och nation» öppnades i Delhi den 13 februari. «Atmosfären i vår skola har förändrats», berättade nio flickor på konferensen som hade slutat fuska i sina klasser.

Generalsekreteraren i indiska metallarbetarförbundet har inbjudit Luta er ut till Västbengalen

FILM FÖR 2000 IRANSKA STUDENTER

Teheran Tva tusen studenter i Teheran såg vid ett par foreställningar i januari filmen Livets höjdpunkt med persisk text. Filmen Hamn i revolt, också den med persisk text, sågs av samtliga anställda inom kommunikationsdepartementet. Kommunikationsministern yttrade före visningen «Moralisk upprustning innehåller inte bara principer som vår religion har lärt oss utan visar också hur vi kan göra dem till grundval för vårt individuella och sociala liv.»

INDUSTRIKONFERENS I STOCKHOLM

Stockholm En konferens för industrifolk ägde rum i Moralisk upprustnings Villa Alnas på Djurgården under senaste månadsskifte. Bland 50-talet deltagare var företags- och fackföreningsrepresentanter från bl a Göteborg, Kiruna, Norrköping, Oxelösund Stockholm och Silkeborg, Danmark, liksom också högre tjänsteman från statliga verk i Stockholm

Man behandlade den senaste tidens oro inom industrin och hur den djupa bitterhet och brist på förståelse för mänskliga behov kan lösas och besvaras. En rad talare pekade på erfarenheter man gjort av ett nytt samförstånd, som skapats inom industrin, då människor radikalt ändrat sig och konstaterade att behovet är stort av att sådana erfarenheter mångdubblas i dagens kritiska situationer. Man lade konkreta planer för att möjliggöra detta.

Med stöd av svensk industri avser inom den närmaste framtiden en ingenjör till Australien för att göra en insats för Moralisk upprustning inom industrin där. Man planerade också en insats i Nigeria och förberedde nordiskt deltagande i industrikonferenser för Moralisk upprustning i Metz, Frankrike, i London och i Caux, Schweiz

Utstrækt hand

Fran sid 4

jag vet att det kom in en helt ny rymd oss emellan och att detta forde oss langt utover vara politiska motsattningar

Denna nya kontakt kan mycket val ha smittat av sig och mojliggjort att man mycket mer fritt kunde diskutera paketlosningen Pa detta satt kanske vi dock fyllt var oppgift att skapa den enhet i vart parti som var så nodvandig for vart forhållande till den italienska regeringen Det faktum att vi idag kunnat resa tillsammans hit till Irland talar dessutom for sig sjalv

Efter Mitterdorfer talade Brugger Han borjade med att tacka for vad denne sagt och fortsatte «Vi bada har utkampat harda dueller, men vi har trots det bada sokt gora det basta for vart land Vi har en sak gemensamt med er har i Irland Alla kanner vi djupt for vara lander Det ar roten till den ansvarskansla som dr Mitterdorfer talade om Vår oppgift ar

att ge vara barn battre forhållanden an vi haft

Det ar var plikt att utveckla det baste hos den andre Det kan vi bara gora om vi låter vara reservationer mot varandra falla Jag har ofta varit tvungen att vagra bygga upp konstgjorda motsattningar, som skulle ha framjat mina egna syften och vagra tiga om vad andra gjort bra En sadan tystnad kan i vart land resultera i valdsdad Hos oss slår vi ofta till forst och forsoker sedan komma till tals med varandra

Men jag kan forsakra er att efter det samtal, som dr Mitterdorfer hade mod att ta initiativ till, har ett nytt forhållande kommit till stånd oss emellan Aven om vi annu har olika oppfattningar i en del politiska fragor, sa har jag dock accepterat den fas vi nu genomgar politiskt sett som ett for tillfallet acceptabelt arrangement Det ar inte den slutgiltiga losningen Den kommer att vaxa fram, nar manniskor som hittills inte kunnat komma overens, nu borjar lara sig leva tillsammans och for detta behovs det tid »

LEGEMIDDEL

Forkjolelse, revmatisme, nervesmerter - forsok...

ALBYL-

Enterosolubile

OVERTRUKNE ACETYLSALICYLSYRETABLETTER
Uten maveirritasjon fordi tablettene først løses opp i tynntarmen Pakninger a 30 og 100 tabletter På apotek uten resept

Uten
mave-
irritasjon

A/S FARMACEUTISK INDUSTRI

ALUMAT

HUSSTIGER SPESIALSTIGER

KRISTIANSDS MEK VERKSTED AS
Tlf 042/ 29570 POSTBOKS 472 4601 KRISTIANSD S.

LEGEMIDDEL FRA **Novid**

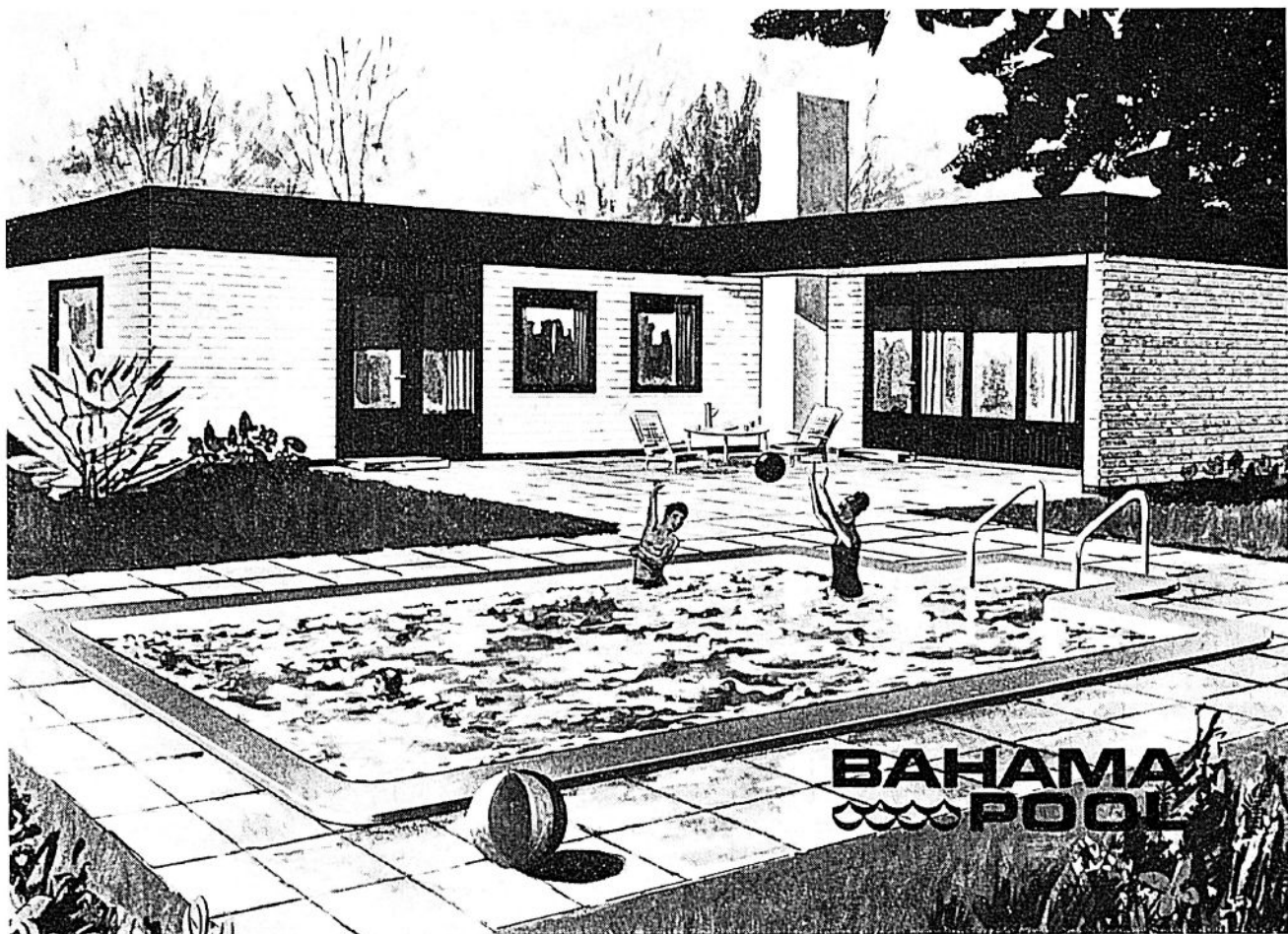
ved hodepine NOVID

tas oppløst i vann

Novid gir hurtig lindring ved hodepine reumatisme nervesmerter tannpine menstruasjonsmerter og forkjolelsesubehag
Novid i vann er behagelig i bruk og skånsom selv for omfintlige maver Uten resept på apotek og medisinsalg Rør og folepaking a 20 tabletter samt glass a 40 og 100 tabletter

Novid - befriende lett å ta.

NYEGAARD & CO AS OSLO

Exklusiv swimmingpool

i glasfiberarmerad plast

(6–8 mm vaggjocklek)

13.800:-

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper hürgenom helt ifrån arbete och kostnader för försättning, spackling, målning och underhåll. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvarmare, braddavlopp, bottenavlopp, inbyggd belysning samt mahognytrappa med rostfria ledstänger. Pris endast 13 800 – kr fritt fabrik inkl 2 servicebesök (exkl moms)

Vi levererar utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfärgsbroschyr!

BAHAMA-POOL AB

Box 145, 542 00 Marrestad
Tel 0501/145 64

BÅTPLANER?

Rådfråga

Båt-PONTUS

Göteborgs

Frihamn

Tel: 031-510704

Båt
PONTUS